

Emlékeztetőtől, cáfolaton át a kárpótlási törvényjavaslatig

e) a sorozatjelet [(2) bekezdés] és a sorszámat,

f) az állam képviseletében eljáró Kárpótlási Hivatal vezetőjének aláírását.

(2) A kárpótlási jegyet A—J sorozattal kell ellátni. Az egyes sorozatokat a Kárpótlási Hivatal azonos mennyiségben és ütemezésben bocsátja ki.

(3) A kárpótlási jegy kibocsátására és forgalmára az egyes értékpapírok nyilvános forgalomba hozataláról és forgalmazásáról, valamint az értékpapírtőzsdéről szóló 1990. évi VI. törvény rendelkezései nem terjednek ki.

7. §

(1) A kárpótlási jegyet annak birtokosa az állami tulajdon privatizációja során értékesítésre kerülő vagyontárgyak, részvények, üzletrészek megvásárlására használhatja fel.

(2) Az Egzisztencia Alapról szóló jogszabály alapján, illetve a privatizációs hitel igénylése esetén a kárpótlási jegyet saját erőként nem lehet figyelembe venni.

8. §

(1) Az Állami Vagyongyűnökség javaslatára a Kormány a kárpótlási jegyek meghatározott sorozatát vagy a forgalomban lévő valamennyi kárpótlási jegy vásárlási célú felhasználását a kibocsátástól számított ötödik teljes naptári év december 31-éig, évente legfeljebb összesen hat hónapos időtartamra felfüggesztheti. Ezt az időpontot követően a kárpótlási jegy vásárlási célú felhasználása nem korlátozható.

(2) A kárpótlási jegyek egyes sorozatainak felfüggesztése kétféleképpen azonos időtartamban kerülhet sor.

Eljárási szabályok

9. §

(1) Az e törvény hatálya alá tartozó ügyekben első fokon a megyei kárpótlási hivatal, másodfokon az Országos Kárpótlási Hivatal (a továbbiakban együtt: Hivatal) jár el.

(2) Az Országos Kárpótlási Hivatal jogerős határozata bíróság által felülvizsgálható.

10. §

(1) A kárpótlási jegy kibocsátása iránti kérelmet a jogosult a törvény hatálybalépését követő 3 hónapon belül nyújthatja be az illetékes megyei kárpótlási hivatalhoz.

(2) Abban az esetben, ha a kárpótlás alapjául szolgáló vagyontárgyak között ingatlan is van, az annak fekvése szerinti megyei kárpótlási hivatal jár el.

(3) Abban az esetben, ha a kárpótlás alapjául kizárólag ingóság szolgál, a jogosult állandó lakóhelye szerinti megyei kárpótlási hivatal az illetékes.

(4) Több megyei kárpótlási hivatal illetékessége (pozitív illetékességi összeütközés) esetén a jogosult választása szerinti megyei kárpótlási hivatal bírálja el a jogosult összes igényét.

11. §

(1) A kérelmet írásban kell benyújtani, csatolva hozzá a jogosultságot igazoló valamennyi okiratot vagy annak másolatát.

(2) A kérelem benyújtására a 10. § (1) bekezdésében előírt határidő elmulasztása jogvesztéssel jár, igazolási kérelemnek nincs helye.

(3) A Hivatal az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény szabályai szerint jár el, azzal az eltéréssel, hogy az ügyintézési határidő a kérelem benyújtásától számított hat hónap, amelyet a Hivatal vezetője egy ízben legfeljebb három hónappal meghosszabbíthat.

A termőföldre vonatkozó sajátos szabályok

12. §

(1) Termőföld esetén a kár mértékét a termőföld kataszteri tiszta jövedelme (a továbbiakban: AK-érték) alapján kell megállapítani úgy, hogy egy AK-érték kétfélszer forintnak felel meg.

(2) Ha a jogosult a tulajdonában volt

termőföldért csereföldet kapott, a kár mértékét a különbözetként mutató AK-érték alapján kell meghatározni.

13. §

Ha a jogosult a termőföldért bármilyen térítésben (pl.: megváltási árban) részesült, úgy annak összegét a kárpótlás 4. § alapján kiszámított mértékéből le kell vonni.

14. §

A termőföldért kapott kárpótlási jegyen a névérték mellett, az annak megfelelő — a 12. § (1) bekezdése szerint számított — AK-értéket is fel kell tüntetni.

15. §

Ha a kárpótlás alapjául termőföld szolgál, az eljárásba szakhatóságként be kell vonni az illetékes földhivatalt.

16. §

(1) Azt a mezőgazdasági termelőszövetkezetet, illetőleg annak jogutódját (a továbbiakban: szövetkezet), amely a kárpótlás alapjául szolgáló termőföldet az e törvény hatálya alá tartozó módon szerezte meg, a kárpótlási hivatal a kárpótlás összegével megterheli.

(2) A szövetkezet megterheléséről a kárpótlási hivatal határozatot hoz.

17. §

(1) A szövetkezet 16. § (1) bekezdése szerint ráterhelt összeg után a jegybanksi átkamatlátnak megfelelő kamatot fizet, illetőleg a ráterhelt összeget legfeljebb öt év alatt köteles megfizetni.

(2) A szövetkezet a birtokában lévő kárpótlási jegyet (1) bekezdésben meghatározott fizetési kötelezettségei teljesítésére felhasználhatja.

18. §

(1) Ha a szövetkezet közös használatában állami tulajdonban lévő termőföld van, legfeljebb az állami tulajdoni részarány, illetőleg a 16. § alapján ráterhelt összeg mértékéig a szövetkezet — ilyen igény esetén — a kárpótlási jegy ellenében köteles földet a jogosultnak tulajdonba adni.

(2) A szövetkezet a jogosultak tulajdonába adott földterületek kijelölése során a megyei kárpótlási hivatal véleményét köteles figyelembe venni.

Zárórendelkezések

19. §

(1) Ez a törvény 19-én lép hatályba.

(2) A Hivatal felállításáról a Kormány-ig gondoskodik.

(3) Az 1945. január 1-től 1949. június 8-ig terjedő időszak kárpótlási ügyeinek rendezésére az e törvényben meghatározott elvek szerint külön törvény rendelkezései alapján kerül sor.

1. sz. melléklet

1. Egyes ipari és közlekedési vállalatok állami tulajdonba vételéről szóló 1949. évi 20. tvr.

2. A temetkezési tennivalóknak egyes városokban és községekben községi vállalat útján történő ellátása tárgyában 4096/1949. (VI. 18.) Korm. r.

3. A közforgalmú gyógyszerárak állami tulajdonba vételéről szóló 1950. évi 25. tvr.

4. Az egyes házingatlanok állami tulajdonba vételéről szóló 1952. évi 4. tvr.

5. Az állampolgárságról szóló 1957. évi V. törvény 16. §-ának (2) bekezdése.

6. Az állampolgárok lakás- és üdülőtulajdonának egyes kérdéseiről szóló 32/1971. (X. 5.) Korm. r. 13. §-a.

*

„Az FKGP képviselőcsoportja december 10-én, hétfőn kinyilvánította, hogy a kárpótlástörvény-tervezet jelenlegi formájában elfogadhatatlannak tartja, és azt tárgyalási alapként sem tekinti.

IGAZSÁGKERESŐ

Megetették a kisgazdákat; Nagy és Torgyán kötvénypárti; Robbant a földbomba; A frakció lázadni készül; Különkult kötötték Torgyánék; Újabb titkos paktum?; Nem igaz a titkos paktum híre — ezek a fő- és alcímek az elmúlt hét szerdájának újságlapjait díszítették. Hirdették: a Kisgazdapárt vezetői, Torgyán József főügyész és Nagy Ferenc József pártelnök, földművelésügyi miniszter elárulták a parasztokat. A nagyválasztmány és a párt vezetői megkerdezték nélkül külön alkut kötöttek, lemondtak a parasztemberek 1947-hez kapcsolódó követeléseiről, arról, hogy az elbitorolt földeket adják vissza jogos tulajdonosoknak. Mi lehet az igazság? Lepaktáltak-e a koalíciós partnerekkel, titkos záradékokat írtak-e alá? Mit jelent a kiskunmajsai megállapodás, amelyet a párt részéről Zsáros Géza ellenjegyzett, ki az, aki megelégszik föld helyett a kötvényekkel?

Már Kiskunmajsát követően is óriási elégedetlenség nyilvánult meg. Közre is adtuk egy parasztember kötvényről alkotott véleményét. „Télviz idején elrabolták a bundámat, s most egy szalmakalappal akarnak kárpótolni?” — kérdezte. De megérkezett Kisszállásról özvegy Mészáros Józsefné levele is. Ő a következőképpen ír: „... mint gazdálkodó, bizalmam volt, hátha visszakapom az apai

örökséget, mivel egyedüli örökös lettem apám halála után. Sajnos már köve hiszem, mert ezek a nagyszájú, minden hájjal megkent bársonyszékkoptatók csak egymásra acsarkodnak... De a parasztnak a türelme is fogytán, pedig ha megindul, jaj lesz azoknak, akik csak ígérni tudtak, de nem csináltak semmit... Ha szépszerével nem adják a földet, amit annak idején elraboltak tőlünk, tavaszra a tanyánál kimérem. Legalább nem kell drága pénzen megvennem a takarmányt az állatoknak.”

Nem kell tehát a kárpótlási jegy, mondják sokan. A kötvényekben már ügyis csalódtunk. Ki garantálja a kötvény idő- és pénzállóságát?

Azt mondja az igazságügyi miniszter, az államilag elbitorolt földterületek aranykoronánként kétezzer forintot érnek, de a kárpótlási kötvények saját részként nem használhatók fel, ha valaki az egzisztenciális alap ötvenmillió hiteltérítet kívánja igénybe venni. Ez pedig megkülönböztetés a javából. Az egykori rablás után újkori különbözöségtétel.

— Nagy Ferenc József a Független Kisgazdapárt áruháza, hallom, s az indok is egyértelmű. A Kisgazdapárt elnöke, Torgyán Józseffel közösen, lepaktált a három koalíciós párttal, feladta 1947-es földvisszaadási követelésüket. Hallgassék meg maga az elnök.

Miképp teszi lehetetlenné az előprivatizációs törvény a reprivatizációt?

Sokan állítják, bizonygatják még ma is, hogy az ún. előprivatizációs törvény, az 1990. évi LXXIV. törvény nem érintette a Kisgazdapárt reprivatizációs programját, hiszen a jogszabály csak a kiskereskedelmi, vendéglátóipari egységek bérleti jogát „privatizálja”. Micsoda csúrs-csavarás, milyen ügyes szemfényvesztés, mely elfeledkezik a törvény leglényegesebb paragrafusáról, s éppen arról, mely lényegében lehetetlenné teszi a reprivatizációt! A 11. § ugyanis elővásárlási jogot biztosít a bérlőnek mindenki mást, így a régi tulajdonost is megelőzően... Nehogy bárki hitvány megtevesztés áldozata legyen, íme a 11. § és a hozzá fűzött indoklás:

11. § (1) A vállalkozót elővásárlási jog illeti meg arra a helyiségre, amelyben az üzlete működik.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott helyiség értékesítéséig — de legfeljebb tíz évig — a bérbeadó a bérleti szerződést csak a kisajátításról szóló jogszabályban meghatározott közérdekből, illetőleg a bérlőnek felróható okból mondhatja fel, és köteles a bérlőt kártalanítani.

Magyarázat a 11. §-hoz:

A tervezet ezen rendelkezései a versenytárgyaláson nyertes vállalkozó biztonságát szolgálják. Arra az ingatlanra, amelyben az üzlet működik, ha azt privatizálják, elővásárlási jog illeti meg. Lehetőség van tehát arra, hogy a vállalkozó a későbbiek során az üzlet bérleti joga mellé az üzlet tulajdonjogát is megszerezze [11. § (1) bekezdés].

BÉKÉSCSABAI ÖTLET

Tisztelt Oláh Sándor Képviselő Úr!

Kijelentjük, hogy privatizálni kívánjuk (újra megvásárolnánk) az alább felsorolt, jelenleg állami tulajdonban lévő ingatlanokat:

Békéscsabán a 5563 hrsz. telket, a 5564 hrsz. telket, a Lenin út 5/1 sz. családi házat, a Lenin út 6 sz. családi házat, az Irányi u. 3. sz. családi házat, a Munkácsy u. 4. sz. alatti ingatlanrészt, a „Fiala csárdát” (ez jelenleg „Kis-tölgyfa csárda” néven áfésk-kezelésben van).

Ezeket az ingatlanokat, amelyek jogos tulajdonunkat, illetve örökségünket képezték, annak idején a pártállam ellenérték nélkül vette állami tulajdonba.

A privatizáció, újramegvásárlás esetében az ármegállapításnál az ún. könyv szerinti nettó érték figyelembevételét tartjuk méltányosnak és kérjük.

Egyébként ennek a privatizációs műveletnek a jogi precedensét dr. Matolcsy György és felesége, valamint Sz. Ferenc és P. Márta teremttették meg, az 1989. nov. 21-én létrehozott Balaton—Budapest Vendéglátó Rt.-vel és az 1989. dec. 20-án létesült Vörös Sün Kft.-vel.

Kijelentjük, hogy az ingatlanokban lakó bérlőket természetesen nem kívánjuk onnan eltávolítani abban az esetben, ha visszaszerezhetjük ingatlanainkat.

Tisztelettel kérjük e törekvésünkhöz, kezdeményezésünkhöz támogatását. Úgy gondoljuk, hogy ez a mód más magyar állampolgárok hasonló gondjainak megoldására is alkalmas lehet.

Tisztelettel: 3 aláírás

*

Kérelmünket — szélesebb körű támogatást remélve — eljuttattuk a miniszterelnök úrnak, a belügyminiszter úrnak, az igazságügyminiszter úrnak, a pénzügyminiszter úrnak, a hat parlamenti párt frakcióvezetőjének, Zsáros Géza és Oláh képviselő uraknak, valamint dr. Matolcsy államtitkár úrnak is.

— Semmiféle aláírás nem történt a három koalíciós párt képviselőcsoportja és a pártvezetők között. Arról volt csupán szó, hogy a kiskunmajsai tanácskozást követően a november huszonkettediki kormányülésen elhatároztuk, az illetékes tárcák képviselőiből ad hoc bizottságot hozunk létre. Nemcsak a termőföld elrablásáról, hanem az egyéb területeken történt jogsértésekről is tanácskoztunk, alapul véve a kárpótlási jegyeket. Azon az ominózus koalíciós tárgyaláson az elvi megbeszélésig jutottunk, részletekről szó sem volt. A kiskunmajsai nyilatkozat után állást foglaltunk, hogy azt kiindulási alapként tekintjük. Árulásról és az elveink feladásáról azonban nem lehet beszélni. Ez kompromisszum volt a részünkről, az első lépés megtétele csupán. Javaslat az aranykoronáért és az örökösök körének megátározására, a többi a parlament dolga lesz.

— Felejtjük most a politikai zűrzavart és perpatvart, beszéljünk a nagyválasztmányt továbbra is igazító földről. Alomban sem gondoltam volna, hogy ha decemberben megkerdezem a földművelésügyi minisztert, a Független Kisgazdapárt elnökét, akkor még mindig a föld- és a tulajdonságtörvény hiánya miatt kell keseregnem. Azt mondják a parasztemberek, odafönt megint becsaptak benünket. Az idei tavaszon csak a voksainkra volt szükség, azért ígérték meg nekünk a földet. A választások befejeződtek, az új emberek hatalomra kerültek, mi, a földet török, már nem is vagyunk fontosak.

— Akik így érznek, legalábbis a helyzet ezt igazolja, azoknak igazságuk van. Érezzük, milyen nyugtalanító is ez a tévováság. Mi is járunk a vidéket és találkozunk az elégedetlenkedő hangokkal és tekintetekkel. Kérdezik, hogy a Kisgazdapárt programja, negyven év sérelmének orvoslása, miért nem valóság mára már? Sok a huzavona, ismeretes az Alkotmánybíróság határozata is, amely a majdnem kész törvénytervezetet megmáskította.

— Nem érezték azt, hogy a Magyar Demokrata Fórum cserbenhagyta önöket? Földügyben, a későbbi lehetséges együttműködés reményében, önök közül nagyon sokan megszavazták az előprivatizációs törvényt. Ezt követően azonban az Alkotmánybírósághoz fordult a kormány. Nem is olyan régen kezembe került a Magyar Demokrata Fórum által még az idén tavasszal terjesztett szórólap. Ott még azt kérdezték a volt tulajdonostól, ha visszakapja a saját földjét, mit kíván tenni vele, maga műveli, bérbe adja, eladja, talán egyéb tervei vannak? Mondom, márciusban még ezt kérdezték az önök kormányzópartnerei a parasztemberekől.

— Bizonyos jelek kétségtelenül arra utaltak, hogy a koalíciós partnereinknél nem egyértelmű a földdel kapcsolatos vélemény. Mi igyekeztünk lojálisak lenni, de már az ötpárti, kiskunmajsai megállapodás előtt zátonyra futott az elképzelésünk. A koalíciós partner, Bogárdi Zoltán például a megbeszélésekről kivonult.

Kiskunmajsai után érdekes képlet állt elő, minél nagyobb követelése, kárpótlási igénye lenne valakinek, annál inkább csökkenő mértékben részesülne az elégtételből. Ezt a pénzügyi kormányzat az ország rossz gazdasági helyzetével magyarázza és azt mondja, a közteherviselésben mindenkinek egyformán részt kell vennie. Ez elvileg érthető is, de ez akkor ne csak ezeket a kárvallott emberekre vonatkozzon. Vonatkozzon azokra is, akik negyven év alatt a kárvallottakkal szemben meggazdagodtak.

LAKATOS PÁL